UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00627464 1

PG
1418
S85A17
1855
knj.2

ПЕСМЕ.

Pesme

ПЕСМЕ

М. С. СРБКИНЋ.

Stojadinović, Milica - Srpkinja

II.

[Kn. 2]

У ЗЕМУНУ.

КНЬИГОПЕЧАТНЯ І. К. СОПРОНА.

—

1855.

LIBRARY
JUL 29 1970
UNIVERSITY OF TORONTO

PG
1418
S85A17
1855
Knj. 2

Бр. Јаковљевић
Др. Г. Михаиловића
НЕБИЈА

НѢНОМЪ СІЯТЕЛСТВУ,

ГОСПОЂИ

ПОЛЕКСІИ НИКОЛАЄВИЋА,

РОЂЕНОЙ

КНЯЖЕВНИ КАРАЂОРЂЕВИЋА,

ИЗЪ БЛАГОДАРНОСТИ

ПОСВЕЋУЕ

М. С. СРБКИНЯ.

ПОСВЕТА.

Кадъ лепой души живота сунце
Заиђе вѣчно, па іоште рано,
Лепый трагъ нѣговъ означи суза,
Съ коіомъ с' та душа одпрати тамо.

Кадъ сунце Твоіой Сестрицы зађе
Сва Отачбина заплака нѣна,
А и я знадо Анђела тога,
И моя тужна зачу се пѣсна.

Пѣсна се Теби на срце с'вила,
Єръ Име Сеє проноси она,
Коя се рано одсели вѣчно
Одъ свію свои, и с' землѣ лона.

У томе чувству спрамъ Сестре своє
Ты штедру пружи помоћи руку
Пѣсмама моимъ, те ій преладе
Давно желѣномъ по Роду путу.

Некъ иду, иду, алъ Име Твоє
За украсъ я имъ придаємъ ево,
Єръ ко да небы и души Таквой
Спомена вѣчногъ вѣнацъ оплео.

---

*

ПЛАЧЪ
ЗА ПЛЕМЕНИТОМЪ СРБКИНЬОМЪ
КЛЕОПАТРОМЪ.

Умилно цветакъ цветао бяше,
У руменилу майскога ютра,
Али ахъ само єднога дана
Єръ бяше с'венутъ и клоно сутра,
А данасъ тужни оре се гласи:
Клеопатра намъ премину вѣчно!
О какавъ цвѣтакъ са Србске землѣ
Примашъ садъ гроба ты нѣдро мрачно!
Знай да тай цвѣтакъ срцу свакоме
Узкинутъ єсте у земльи Србской
Єръ є свакъ животъ желіо дугій
Подъ овымъ небомъ той души лепой,
Коя є была украсъ своґъ пола,
Смѣрности примѣръ, у срцу своме
Ко благо ютро, анѣео съ душомъ
Была є Она на свѣту томе,
Ал' свѣтъ се нѣзинъ угаси брзо,
Земля є данасъ вѣчито кріє,
Далеко, близу, у Роду нѣвомъ
С' чувствомъ се суза за ньоме ліе. —

Почивай тихо Ты капльо млада,
Ты лепый цвѣте са Србске землѣ
Твою садъ душу лепшій свѣтъ кружи
Свѣтъ лепе вѣчне небеске славе,
Гдѣ Ђорђе Тебе — унуку срета,
А Ты му носишъ зеленый вѣнацъ,
Вѣнацъ напредка, славе Србске
Унуку, вѣнацъ, цѣлує Борацъ!!! —

6. Юніа 1855.

КАРАЂОРЂУ.

Србска судба врло превртљива
Паде небо у коє є гледо
Избавитель робинѣ Србіе
После сунца навуче с' облакомъ,
И далеко отргну юнака
Одъ намѣре духа нѣговога.
Па найпосле црна неумитна
Съ родомъ србскимъ іоштъ непомирена
И смрть рану на путъ му изтисну
Горку чашу правогъ мученика.
Карађорђе надъ Србіомъ звѣздо
За коіомъ є слобода синула,
Ты си лепо браћу осветіо
Бирчанина и кнеза Алексу,
И све друге што су попадали,
Надъ гробомъ имъ уздрмао луну
Те су врази пали илядама,
А тебе ће рука Спасителя
Осветити са срећомъ Народа!
То ће быти радостъ твоіой души,
И награда за смрть мученика!!!

ИЗЛИВЪ ЧУВСТВА РАДОСТИ

НЕГОВОМЪ ЦАРСКОМЪ ВЕЛИЧЕСТВУ ВЕЛИКОМЪ ВОЙВОДИ СРБСКОМЪ

ФРАНЦУ ІОСИФУ I.

ПРИЛИКОМЪ СРЕЋНОГЪ ИЗБАВЛЕНЯ

14 ФЕБРУАРА 1855.

У топломъ чувству искрене радости
Твомъ трону Боже, Србинъ гласъ подиже,
Гласъ смѣрне хвале на милости
Што си намъ животъ драгій заштитіо.

Заштита є Твоя была очевидно,
У грозномъ часу, кадъ пакленый изродъ
Смртоносно подиже оружѣ
На доброгъ Цара, Отца отечества.

У томе часу Србъ гледа Анѣела
Гдѣ с' брзо спусти у облаку свѣтломъ
Обастре Главу Помазану,
Убица паде, Царъ милый живи.

Пресвѣтлый Царе! на свакомъ благу прво
Србинъ є навикнутъ „Хвала Богу“ рѣчи.

Ніе навикнутъ: рођено є с' ньиме.
На садъ ће Теби чувства да изкаже.

Любимче Божій, милый Владаоче!
Срца се наша топе у веселю
Гледећ' Те жива на престолу
Са скиптромъ правде свима народима.

Гледећ' Те жива, у зору и своє
Будућности срећне Србинъ се загледа,
На топле хвале и молитве
Престолу вѣчномъ за Тебе шаље.

А дал' є ово чувство истинито
Нека сведоче крвава боишта,
Гдѣ се редови рушили Срба
За царскій престолъ Хабсбургско Лотрингскій.

И онай ускликъ Войводства Србіе
При высочайшемъ доласку Войводе
Франца Іосифа Цара благогъ
Кой словомъ силнымъ оживи Име то.

А новый животъ ютро є злаћано
Сунце га прати, тко є то сунце?
Ты свѣтлый Царе! Свѣтлый Свѣтлый,
Зле судбе облакъ више невидіо,

Богъ нека благій и одъ садъ брани Те
Одъ свакога врага и супостата.
То наша црква пои дневно.
Дубокимъ одзывомъ вѣрна срца брує.

И свуда громке изводе ти пѣсме
У споменъ оногъ знаменитогъ дана
По избавленю очевидномъ свише,
Кои є посто предметомъ певаня.

У Врдпику Войводству Србіи 1. Мая 1853.

РОБЪ.

Кадъ с' поноћни вѣтри дижу,
А створеня у сну сва,
Онда месецъ са свогъ свода
Надъ Аваломъ тихо ся.

Онъ се спушта у гудуре
Гдѣ се кріє ядъ и плачъ,
Прама нѣга Србъ огледа
За обрану свою мачъ.

С' ньиме Србинъ тугу дѣли
За кою є немъ савъ свѣтъ;
Онъ му тайне путе свѣтли
Кадъ га гони душманъ клетъ

Ты с' и самномъ путовао
Кудъ ми каза нада путъ; —
А у мрачной садъ тамницы
Састая се с' тобомъ другъ.

Онда с' прамъ твогъ зрака блисто
Оружія моєгъ сяй;

А садъ коплѣ, мачъ и оклопъ
На юнаку ніє, ай!

Нити златный калпакъ трепти
И челенке на нѣм' красъ;
Нити витезъ предъ юнацы
Бойне трубе слѣди гласъ.

То све прође као дани
Кадъ се блисто славе зракъ,
Надъ брегови домовине,
Кою сада скрива мракъ.

О да с' нѣномъ славомъ мене
Данасъ скрива тамный гробъ;
Да ме нигда амо гдѣ самь
Недонесе судбе бродъ. —

У множини витезова
Што у борби снађе српъ
Да и моє име числи
И спомине данасъ Србъ.

Па кадъ славе и слободе
Процвѣто бы опетъ цвѣтъ
Гробъ бы мени озаріо
Као зора зракомъ свѣтъ.

А овако сужнымъ робомъ
Губишъ мене майко ты,
У дальини туђегъ свѣта
Свршиће се мои дни.

Робъ за тебе ништа нема
Алъ будућность има све,
Ясный гласъ ми нѣзинъ звони
Крозъ зидове мрачне те.

Звони, звони, любкимъ звукомъ
Допрати мой вѣчный санъ
Єръ улюлянъ тобомъ, лакше,
Свршићу я бѣде данъ!

1817.

ПѢСМА.

Читала самь да има мутни дана
Изъ тогъ свѣта єдной лепой души,
Алъ истина та ми є незнана,
Нит' вѣруємъ да с' честитый ружи.

Мени свѣтъ є єдно полѣ райско,
А сунашца зрацы ведри туди.
Као што є ово ютро майско
Веселе су те детиньске груди.

Али єдно: ка' у ютру майскомъ
Што недаде зефиръ лишћу мира,
Тако мене у момъ срцу младомъ
Єдна чезня непрестано дира.

Она моє чудно стеже груди,
Изъ долѣ ме овде на брегъ вуче,
А одавде крилима зашушти,
Чисто болно далѣ ме повуче.

Управъ доиде гдѣ се оно дижу
Они плави у зраку брегови,

Там' застане, пакъ се онда нижу
Богъ зна каква чувства к'о санови.

Тамо, ка' да вели душа,
А оку се одкинути неда,
Овде заманъ зове май и ружа,
Там' є болѣ куда око гледа.

Земльо, земльо, дал' то одтудъ быва
Што с' надъ тобомъ Србско небо плави?
Илъ што с' земля ты мои дѣдова
Пакъ бы стабло опетъ на стубъ правы

Фрушка Горо несрди се на ме,
Твоє цвѣће свуда лепо цвѣта,
Ал' є овде наймиліє за ме
Одкудъ с' лепо ономъ краю гледа.

Овай брежчићъ нашегъ винограда
Гдѣ с' марела у высину кани,
Одъ мене є у момъ чувству сада
Тамо гледећ': красотомъ, незвани.

1847.

ПРОЛЕЋНОМЪ ЦВЋЋУ.

1848. год.

Цвѣтай сада, лепо цвѣтай
О пролећа милогъ цвѣће,
Китнясто се свудъ разцветай,
Млоги вѣнацъ садъ се сплеће.

Садъ те Србска дѣва бере
С' усхићенѣмъ срца свога
И на нове путе стере
Сыновима милогъ Рода,

Србъ у вѣнацъ китнястъ віе
На заставе за слободу,
Кити груди гдѣно біе
Пламомъ срце къ своме Роду.

Лепо си ты увѣкъ цвало
О пролећа милогъ цвѣће,
Свагда было радо брано,
Єръ га нема тко те неће.

Ал' садъ неће т' изгазити
Успаваногъ духа време,
Већъ се дѣла славна збити,
Ено с' Срби одъ свудъ стреме,

Одъ свудъ стреме да пробуде
Майску зору србскомъ роду.
Нит' имъ очи заманъ блуде
Зора є већъ на исходу:

Єрбо Србинъ буданъ стои
На прошлости тужномъ гробу,
И минула лѣта брои
Тражеѣ' лѣка своме Роду.

Ты кадъ после дуге зиме
Озеленишъ и разцвѣташъ
Обрадуєшъ свакогъ тиме,
Развеселишъ и разпѣвашъ:

А садъ цвѣташъ после дуге
Зиме єдногъ рода славногъ,
Пакъ се пѣсме оре свуде,
Пѣсме Србскогъ дана майскогъ.

И кадъ прѣђешъ твоє доба
Знай да нећешъ увѣнути,

Па и више самогъ гроба
Ты ћешъ свѣже іоштъ цвѣтати.

Твой ће цвѣтакъ быти споменъ
На те наде пуне дане;
Благо Србма кои с' дѣломъ
Тога цвѣтка буду гране.

1. Мая 1848.

ПѢСМА

по познатой пѣсми: „вождъ новакъ тайно.“

У ютру рано чимъ зора заплави
Книћанинъ Стево с' войскомъ се оправи,
Хити Дунавъ да преброди
Браћи своіой там' у бѣди
И невольи коя єче
У помоћъ притече.

Млогога сына Книћанинъ одводи,
Миливой с' ньима заєдно одходи:
На гласъ бѣде браће своє
Вуче срце те хероє,
У дальину на боишта
Са свои огньишта.

На шайка они Дунаво прећоше,
На брзи коньи к' Панчеву стигоше.
Ту Кишъ стои, топомъ грува,
У намѣри све да сурва,
Рече неће одъ Панчева
Остат' ни камена.

Ал' залудъ нѣму юначка рѣчь дана,
С' ньиме се бору мишице Србина.
Гледи яданъ гдѣ му пада
Одъ мачева Србски гарда,
Пакъ повика, бѣж'те, бѣж'те:
Бы'ѣе горе штете.

То рече нагло па коня ободе,
Низъ полѣ равно бѣгаюѣ' отиде
Войницы се разбѣгоше
Незнаде се кои брже,
И „басама вадрацъ" вичу,
Али текъ измичу.

Не бѣжи Кишу, повика Миливой,
Юнакъ си кажу юначки дакле стой.
Алъ Кишъ бѣжи безъ обзира
Преко дуга равна поля;
Србе више нерадъ вид'ти
Камол' с' ньима с' бити.

1849.

КНИЋАНИНУ

при полазку његовомъ у отечество.

С' Богомъ пошо о Юначе
Отачбини премилой,
Изъ коє те любавь крену,
К' нама браћи рођеной.

Ты си на гласъ туге наше
Оставіо дома прагъ,
Одъ юначке твоє руке
У Банату паде врагъ.

Наша дико Книћанине
Ты остави дѣла цвѣтъ
Да се прича Име твоє
Докле трає србскій свѣтъ.

Ты се с' бойногъ поля данасъ
Натрагъ враћашъ дому твомъ,
Полазећи нама велишъ:
Мила браћо садъ с' Богомъ!

С' Богомъ пошо о Юначе
Мы плачући велимо,
Єръ се с' тобомъ и свомъ браћомъ
Тешко данасъ разстаємо! —

С' Богомъ браћо! понесите
Поздравъ браћи тамо свой:
Богъ намъ свима помагао
У невольи ахъ свакой!

Понесите топлу хвалу
До вашега престола;
Богъ нека га штитомъ брани
Своимъ моћнимъ одзгора!!!

1849.

СУДБИ РОДА СРБСКОГЪ.

Горка судбо рода славногъ
Сынъ те нѣговъ тужно пыта:
Зашто Србству сунце скривашъ
И данъ у ноћь претварашъ?
Докле с' бѣдомъ да се бори
Силногъ цара унуче юначко
И у срцу своме стрепи
Одъ удара судбе твогъ?

Ты се горко играшъ с' родомъ
Кои рѣкомъ крвь пролива
И уцвѣлѣнъ сада стои
Броећ' твое ударе;
Тражећ' славу роду своме
Царъ умире изванъ отачбине,
А єдинче дома царскогъ
Мачъ обори Србину.

Тужный споменъ бойногъ поля
Срце Србу раздире;
Престолъ, слава, и слобода,
Ту у єданъ паде гробъ!
Црный облакъ надкри землю

Кадъ изгуби Србинъ отачбину;
Ланцы тешки за юнака,
У туђини тражи кровъ! —

Стефанъ умре! мутна судбо
Сакри прошлость завѣсомъ;
Свако твоє црно дѣло
Крепка прати надежда;
А надежда ова крепка
Србскогъ рода на Тебе є Творче!
Тимъ укреплѣнъ усредъ бѣде
Као стѣна стои Србъ.

1849.

КНИЋАНИНУ

при другомъ полазку његовомъ у отечество.

О Србіо срећна мати
Прими опетъ Сына твогъ,
Когъ ти одзва изъ наручя
Яукъ горкій Рода тогъ.

Као Анђео с' неба послатъ
Приспѣ Юнакъ к' нама тадъ,
И уклони снажномъ рукомъ
Предстоећи роду падъ.

Залудъ врази на хероя
Ударaше свомъ силомъ;
Храбро с' брани Витезъ Србскій
Ньи обара десницомъ.

Книћанине Рода дико
Богъ є дао паде врагъ,
Србска майка жельно хита
На свогъ дома милый прагъ,

Гдѣ подъ кровомъ огорелымъ
Алъ у земльи слободной

Тебе прати съ благословомъ
Домовини премилой.

Тамо дуго, дуго живи
Юначества дивный цвѣтъ,
Ког' одрани мати србска
А цѣлый га виђе свѣтъ.

Юначка Ти дѣла Твоя
Вѣчнымъ быт' ће споменомъ,
Ког' ће отацъ кадъ умире
Предавати сыну своимъ.

Србска мати люляюћи
У колевцы Србина,
Пѣваће му юначество
Книћанина Стефана!

1849. На данъ Книћапиновогъ долазка у Манастиръ Св. Кнеза Лазара.

СОЧИНИТЕЛЮ СЛ. В.

Плачи плачи потомче Косова
Лепо тебе краси суза твоя,
Кою лієшъ за єднымъ народомъ
У далекомъ свѣту теби сродномъ;
Изъ тих' суза проницава цвѣће
Да се теби у вѣнацъ уплеће.
Мило т' краси суза за Косовомъ
И то чувство за нашимъ народомъ,
Кои горке претрпи ударе
И іоштъ двори туђе господаре.
Єдно твоє лепо отечество
Незна выше што є туђе робство.
Ал' Косово свію гробъ є славе,
С' нѣга Срби у несреći чаме.
За то онай ко є Србинъ правый
Сузе ліє макаръ и у слави.
Ты си такавъ, плаче срце твоє
И узъ гусле тужну пѣсну поє,
Твоє чувство правогъ є Србина,
Вила твоя пѣсна є волшебна,
Чудно ми се окол' срца віє
Сво се срце сузама облиє,

Небо, звезде, што разметy буря
А судба ій іоштъ неће да скупля. —
Твоє чувство и моє єсть єдно
Србска срећа пристаниште желъно,
Ал' духъ мой є према духу твоме
Чунићъ малый прам' броду вел'коме;
Нит' я могу пѣват' такву пѣсну,
Ал' немогу непѣват' ни єдну,
Зато првый кадъ савіємъ вѣнацъ
Ты ћеш' быти окићеный пѣвацъ!

1849. год. по прочитаню Сл. В.

---

*

ПОЛАЗЕЋИМЪ ГРАНИЧАРОМЪ.

С' Богомъ пошли витезови
У далеке землѣ край!
С' Богомъ србско срце вели
На Вашъ данасъ опроштай.
Богъ, и храбрость србскогъ сына
Некъ путує дневно съ Вама,
Мы остала браћа, сестре
Пратиће Васъ наше желѣ.

За Вама ће дальне Фрушке
Плавити се брегови,
Пытаћеду србске майке
Гдѣ су наши сынови? —
Оставлѣна люба тужно
Управляће око сузно
Преко брега и долина
Гдѣ є туђа домовина.

„Ніє овдѣ полѣ мило,“
Србскій юнакъ казат'ће,

„Ярко сунце ту є ладно
Болѣ грее кодъ куће;
Ведріє є небо тамо
Зеленіє полѣ равно,
Лепши лузи и брегови
Єръ смо ньини мы сынови.“

1850. печатано у Войвођанки.

НА ЄДНОМЪ ГРОБУ.

Ту є мѣсто, ту останцы
Куда чезня блуди,
Али мртви тешки санцы
Немож' да-і пробуди.

Радованѣ све є тада
Овдѣ затрпано;
Место оногъ ведрогъ дана
Инѣ попадало.

Лепе наде, благо небо,
Облакомъ навуче,
Погледъ вес'о кудъ є гледо
Замало одъ юче

А данаске суза с' ліє
И овуда блуди,
Пытаюћи: гди є, гди є? —
Заръ се іоштъ небуди!

Садъ є оно лепо доба
Кадъ те зваше гласи —
А садъ више твога гроба
Пролећу уздаси! —

1850. у Маю.

ПЕСМА ЄДНОГА ВЕЧЕРА.

Како ово тихо вече
На срце ми дѣйствує,
Усамлѣно своя чувства
Болѣ у рѣчь изліє.

Гледеѣ' небо са звездама
Духъ се у высъ диже мой,
Све што очи ума гледе
Садъ налази изливъ свой.

Сяйный месецъ краси небо
И полако шествує,
Погледъ ока мога нѣму
Тугуюѣи слѣдує.

У срцу се споменъ буди
Очи прошлость гледаю,
Како србски витезови
По срб-стану шетаю.

Спрамъ месеца оружіє
Прегледа имъ войске вождъ;
Ил' душманскомъ стану ближе
Управляю тихо ходъ. —

Илъ у санка сладкогъ крили
Кадъ сва войска почива,
Самъ войвода брижно погледъ
Къ плавомъ небу уплавля. —

Тако гледимъ Обилића
Гдѣ се друз'ма тугує,
Црног-Ђорђа, Айдук-Велька
У горама Србіє.

Гледимъ како съ войводама
У туђину плови чунъ,
И надежде Родъ тад' лишенъ
Ньима слѣди туге пунъ.

Ноћь га турскомъ оку скрива,
Осветлява месецъ путъ;
Милошъ юнакъ іоштъ остає,
Єръ га србска боле грудь.

Ту уздисай груди диже,
Срце съ чувствомъ говори:
„Ой месече іоштъ ты гледишъ
Да се с' бѣдомъ Србъ бори.

Ты невидишъ више Призренъ
Као негда у слави,
Ил' велико число србства
К'о што Лазаръ остави.

На Душана Цара землѣ
Любко свѣтлый спушташъ зракъ,
Ал' упркосъ твомъ свѣтилу
Ньи покрива судбе мракъ.

Іоште србскомъ сыну ты си
Горке туге вѣрный другъ,
И онъ тебе често гледи
Кадъ надъ срећный станешъ лугъ.

Тад' юнаку срце біе
И ватрено говори:
О Србіо ты си срећна
Ты окове обори!“

Када Црна-Гора пѣва
Авала се одзыва,
А гласъ ньине пѣсме прати
Горкій яукъ съ Балкана.

Тужно вели: Малый одломъ
Одъ великогъ Царства тогъ,
Мало число у слободи
Нашегъ Рода юначкогъ!!

1850. печатано у Шумадинки.

БРАЋИ ПИВНИЧАНОМЪ.

Ниче цвеће кудъ є крвь пливала,
Гробове є трава обавила;
Нема трага што се збыло онде
И ты гледо плавый неба своде!

И Ваши су гробови обрастли
Два рођена браца Пивничани!
Ал' имена нису ондѣ Ваша
Сунце свако ньи србству донаша.

К'о мы данасъ, вѣкови ће тако
Юначеству дивит' се єднако
Нечувеномъ, Браће Пивничана
Што падоше на топъ душманина!

Умукла є на вѣкъ ясна фрула
Кою су вамъ Ваша поля чула,
Србске гусле умукнути неће
Име Ваше оне пѣват' све ће!

1850.

СРБ-ЮНАКУ МИКЛУ.

Ой србскій Юначе рано преминувши
На полю борбе за свой Родъ и Цара!
Србинъ є тужіо смрть твою дознавши,
Та жалость и данасъ нѣму срце пара.

У цвѣту живота теби є судбина
Найсветію дужность дала изпунити,
И ты си пао, тако є хотѣла
Ал' твоє Име вѣчно ће живити.

Ако и незна Срб' ни гробъ твой гди є,
Нити знакъ христіянскій нѣга означава;
Нит' Люба на нѣм' съ чедомъ сузе ліє,
Нит' ће знат' потомство гдѣ витезъ почива.

Ал' у срцу Срба дигнутъ є споменикъ
Когъ време съ временомъ немож' порушити:
Отацъ кадъ умре сынъ му є наслѣдникъ
Са клетвомъ оцу да ће га чувати!!!

1850. печатано у Срб. Беогр. Новинама.

НА УШЋУ ДРИНЕ

(3. Септ. 1850.)

Гдѣ се Сава съ Дриномъ срета
Сродне землѣ дѣли край,
Тихо плови чунъ маленый
У Србіє зеленъ гай.

Ту на краю домовине
Чувства ми се боре садъ; —
Ту се срета гласъ слободе
И невольне браће ядъ. — —

Изъ прошлости лепи дани
Представляю с' оку момъ,
Да што Дрина Сава дѣли
Єдногъ оца бяше домъ.

Брзе Дрине шумный таласъ
Доносећи тужанъ єкъ
Одтудъ душу съ боломъ трза,
Садъ тай срећанъ ніє вѣкъ.

Ніє! Срце прену съ тугомъ,
У садашньость враћа с', ахъ!
Душаново небо ясно
Да већъ давно скрива мракъ.

Садъ на умни крили погледъ
Обилази милый Родъ,
Срце г' прати да потражи
Гдѣ є ведаръ неба сводъ.

По простору Србства тиха
Тражи гдѣ садъ блиста зракъ,
Да с' и мени там' разведри
Срећомъ Рода съ чела мракъ. —

Ахъ у лугу тамо мрачномъ
Нема тамо бѣла дна
Само тамна ноћь безъ зоре,
Нит' кадъ Србу сунце ся'.

Видимъ тамо србску майку
Да одъ туге чупа власъ,
Што животу у окови
Недолази желъный спасъ.

Бѣжи одтудъ съ бољомъ срца
  И Божію проси моћь,
Да озари тужну землю
  Кою мркла скрива ноћь.

Робство скоро да замену
  Тамъ, слободе златни дни,
Мой уздисай къ небу леће
  И у оку суза три.

А ты Творче узри сузу
  Молимъ ти се овдѣ я,
Узри како горко пишти
  У мукама земља та!

О, оћели путуюћемъ
  Указати с' гдѣгодъ данъ,
Ил' є ова нада сладка
  Єданъ само варљивъ санъ?

Не, о срце заръ у туги
  Заборавляшъ Горе край,
Гдѣ челичной мишцы Срба
  Недосади луне сяй? —

Где подъ Церомъ и Аваломъ
Како ти є срећанъ Родъ,
Ту слободе дрво цвѣта
Србъ ужива сладакъ плодъ.

Срећна Земльо! твоє сунце
Некъ пренесе сестри данъ, —
И дай Боже да ми желя
Неостане празанъ санъ!!!

1850. печатано у Войвођанки.

ЧИЧИ, ВИТЕЗУ ЯРКА.

У страшной борби и рики топова
Чувеный Юначе! судба те поштеди;
Ал' тежу ранну даде Роду с' нова
Знаюћи тужно: Умрео у бѣди!

Ахъ то є жребіє србски родолюба
Предъ коє и ты изаћ'ешъ са тужбомъ; —
Ал' немой твомъ Роду да чинишъ прекора
Кадъ знашъ, — и ранну односи са собомъ.

Смрть твоя срце раздире Србину,
У ньойзи свою судбу оплакує, —
Вѣчитый споменъ юначкомъ имену
У срце Србинъ топло зарезує.

А споменъ србски велики' юнака
Душу и срце чудновато крѣпи.
Спомену хвала те є мишца яка
Славно се борит' с' душмани свирѣпи.

Лака ти была земля у туђини
  Коя є србскомъ крвлю заливена!
Често ће Рода кћери и сынови
  Залити гробъ твой са топлымъ сузама!!!

1850. печатано у Войвођанки.

НА ГЛАСЪ О БОЛЕСТИ ОЦА.

(у путу.)

Магловит' погледу овогъ дана зраче
Єръ очи моє суза замућує.
У грудма срце тужи и яуче,
Премире стрепи, шта га очекує.

Са края превећъ миле Войводине,
Изъ круга сродны о шта ме позивлѣ!
О Боже мой! ран' є тай ударъ за мене,
Одврати, смилуй се на сузе детинѣ!!

1850.

НА ГЛАСЪ БОЛЕСТИ БРАТА НАЙМЛАЂЕГА.

(у путу.)

Небо мутно иће пада,
Ништ' то мени ніє сада,
Мутніє є срцу моме
Подъ мрачноме небу томе.

Гдѣ у Дунавъ Фрушка слази
И дворъ Муза гдѣ с' налази,
Боланъ Братацъ лежи тамо
Сестре нѣму хите само:

Боланъ отацъ дома лежи
Сынку своме заманъ тежи,
Майка с' одъ нѣг' неодвраћа
Нису дома друга браћа.

Мой наймлаѣій милый брате
Садъ я волемъ умрет' за те,

Єръ то твоє нѣжно срце
Утѣшило све бы после.

Ал' за тобомъ — ху Господи!
Недай да ме то зло згоди,
Твоіомъ моѣ'ю буде с' мртви,
Можешъ да ми братъ оздрави.

1850.

ИЗЛИВЪ ЧУВСТВА.

На полю тамо већъ пѣва шева
Облака зимни и мраза нема,
И мен' є ведро о хвала Богу!
(Коме се свагда я молимъ крѣпко)
Па садъ весела пѣвати могу:
Доброга оца очима гледамъ,
Одъ милогъ брата писманце читамъ:
Честита сестри мило пролеће
Вели к' оно што ласта долеће,
И онъ се диже на желѣ крили
Спушта се овдѣ у нашъ до' милый,
Руку за руку с' своимъ сестрама
Ходи за цвѣћемъ овимъ поляма. —
Лепо є овдѣ, ал' милый брате
Полѣ кудъ ходашъ болѣ є за те,
Єръ ньиме цвѣта онако цвѣће
Коє на єсень увѣнутъ неће,
Гледай да доста наберешъ тога
Да будешъ врстный сынъ твога Рода!!

1851.

СПОМЕНЪ ЗА СПОМЕНЪ
МИНКИ В. КАРАЦИЋА.

Врстногъ оца врстна кѣери
  Прими споменъ срца могъ
У изливу слабе пѣсме
  А за споменъ Лика твогъ.

Хвала теби на спомену
  Коимъ духу даєшъ моѣь
Гонѣномъ одъ ниски душа
  Да неклоне садъ у ноѣь.

Кадъ с' гонѣна магла склопи
  И духа ми збуни летъ,
Твой ѣе споменъ тада нѣму
  Озарити любко свѣтъ.

Некъ и тебе свагда крѣпи
  У свѣтліємъ путу твомъ,
Да є лепомъ лепе душе
  Наклоніо благій Богъ.

1851.

МОІОЙ ФРУШКОЙ-ГОРИ.

Сасвимъ твоимъ любкимъ криломъ
Овей ты ме радости.
Срце тобомъ обаяно
Да мож' пѣсму принети:
Плавимъ бреговима
Лепымъ доляма,
Гдѣ потокъ вруи
Гдѣ изворъ стои;
Зеленомъ лугу
Птичица кругу,
Поля равнини
Гдѣ с' роса круни,
Цвѣће залива
Да неунива.
У младости овдѣ вѣнце
Савіяти, єсте рай;
Моя Фрушко іошт' ми срце —
Незна желит' другій край.
Кадъ ютро сване
И сунце гране,
Я беремъ цвеће
За росе веће,

У вѣнацъ віемъ
И пѣсму пѣвамъ,
Юнаку коме
У Роду моме.
Кадъ сунце плане
Мене заклоне,
Густо сведене
Гране зелене,
У тихомъ зраку
По сунца трагу
Тражимъ гдѣ чиста
Вода жубори:
Све се на ме осмеива
Поля, лузи, брегъ и до',
Срећа текъ є у твомъ нѣдру
Мила Мати Природо.

'1851.

ЧУВСТВА У ТУЂИНИ.

„Народъ муой драхи гдѣ твоє
помньики.“
(Изъ татран. орла.)

Изъ премиле домовине
Изъ средине Рода могъ,
У дальини туђегъ свѣта
Я се желно сећамъ тогъ.

Садъ на грудви туђе землѣ
Текъ чувствуємъ шта є Родъ. —
А узъ то ми чувство срце
Притискує тешкій болъ.

Очи суза омаглила:
Кудъ могъ Рода дани ахъ!
Кам' овоме подобіє?
Запыткуємъ часакъ свакъ. —

Пакъ се тужимъ на судбину
Богъ нек' прости овай грехъ;

Я немогу да недигнемъ
Тугуюћи небу єкъ.

Роде, Роде, тебе судба
У врло црнъ згрузи мракъ!
После четыръ столѣтія
Іоштъ є нѣзинъ штедльивъ зракъ!!! —

1851.

II.

Како ли є срце празно
Томъ ко туђимъ светомъ ходи,
Како л' бы се вино' желъно
Стазомъ коя дому води.

Та є стаза у сбомъ свѣту
Наймилія овогъ свѣта;
Єръ туђинцу забадава
И туђъ цвѣтакъ лепо цвѣта.

Све красоте што вештина
Мож' съ природомъ садружити,
То су овдѣ око мене,
Ал' све могу оставити,

Пакъ с' винути неосврћуђ' —
Стазомъ коя дому води,
Гдѣ радости и веселя,
Само срце тек' находи.

Ой стазице моя света
Ты се мени опетъ вини,
Єръ є моє срце празно
Ходаюћи по туђини.

1851.

III.

Одъ истока зора блиста
  Зора ова зора иста,
И у миломъ блиста краю
  Кога очи негледаю.

Дивно ли є сада тамо:
  (Да самь и я срећа камо),
Зелени се яворъ, єла
  И топола съ липомъ бѣла.

Дивно с' горе у высъ дижу
  Сводъ да неба мыслишъ држу,
Поточићи тихо с' чую
  Крозъ каменѣ како струю.

Гласъ ютренѣг' єчи звона
  До божієгъ смѣрно трона,
У молитви душа лети,
  Богъ молитву слуша светый.

А крозъ шарно полѣмъ цвѣће
  Пастиръ бѣло стадо креће,

Свиранѣ му фруле зуи
Те одзывомъ полѣ уи.

Ратаръ с' журно плуга лата
Ручконоша полѣмъ хита,
А изъ ясногъ грла пѣва
Те юнаке, што ихъ нема.

Ал' по грудви ходи землѣ
Ньиномъ крвлю заливене,
Крозъ слободе ходи цвѣће
На гроб' Ђорђу што пониче.

Тамо, тамо, я бы сада
Душа ми є тамо рада,
Оћешъ ли ме кад' ил' скоро
Тамо наћи плава зоро!!

1851. печатано у Фрушкогорки.

У СПОМЕНИЦУ
МИНКИ В. КАРАЦИЋА.

I.

У туђини именомъ се дичимъ
Србскогъ Рода когъ достойно носимъ;
Ньимъ се дичимъ, а ты с' дика србству,
Єръ му свѣтлашъ образъ у туђинству. —

Далѣ, далѣ, ништа лепше ніє
Но кадъ любавь къ Роду срце гріє,
То є накитъ Србину, Србкиньи
Ил' у дому, или у туђини.

II.

И іоштъ єдно: изъ далека свѣта
Кадъ ти душа отачбини лета,
У Фрушкой се Гори ты устави
И мене се ондѣ ты спомени.

СЕБИ ЗА СПОМЕНЪ

НА 16. МАЙ 1851.

Данасъ га видо кога є давно
Име по србству чувено славно
Кои є съ дальногъ ал' с' нашегъ неба
Цѣломе србству поносна звѣзда;
Кои є духомъ и стасомъ сличанъ
Юначкой Гори с' коіомъ є дичанъ.
Предамномъ стая к' оно поносно
Нѣгове землѣ слободе дрво:
На лепомъ челу престолъ се гледа
Мудрости, духа, и да є реда
Обилнѣевогъ юначства рѣдкогъ
Владѣтель врѣданъ народа горскогъ;
Али ахъ стая ко сунце оно
Кадъ му є зрачакъ къ заоду клоно,
И само с' прашта са овымъ свѣтомъ
Єръ ће быт' скоро за ноћи брегомъ.
У младомъ оку вечера зрацы
У души къ свомъ Роду пламена знацы,

То єдно съ другимъ! Ахъ іоштъ и сада
Немогу да се тргнемъ одъ яда. —
Спрамъ тужногъ зрака твога вечера
Ори се пѣвче садъ моя пѣсна,
Да ће на Твоє то скоро: С' Богомъ!
Србство плакати горко за тобомъ.

У Бечу 16 Мая 1851. по долазку моме одъ Пѣвника Владике Нѣгоша са госп. Вукомъ.

ПРИРОДИ.

Куда се годъ путъ мой віє
Нигди мени тако ніє,
Ко на тихи усамлѣни
Твои груди што є мени,
Мила Мати Природо!

У дубльини своіой оне
Нескриваю злобу коме;
Нити мрзость нит' гоненѣ,
Нит' суєтно поношенѣ,
О свете су груди те!

Када коє чедо твоє
Те варльиве света боє,
Кудъ измаме и раниду
Ког' у првомъ чека виду,
Ты си Майко Природо!

Непромѣнна, света, блага
Ты Природо мени драга,
Дай ми иѣи нѣдромъ твоимъ
Свагда съ истымъ срцемъ овымъ,
Пакъ самь вѣчно срѣна я!

1851. у Фрушкой-Гори.

НА ВИДОВ-ДАНЪ.

Свака зора кадъ разбуди
Срце изъ сна ноћнога,
Та обнавля у нѣм' споменъ
Видов-дана србскога.
Съ ньимъ подиже србске груди
Тешки срца уздисай:
Видов-дане, дане бѣде
Ты намъ сурва царства сяй!

А кадъ плава зора сине
Съ коіомъ свиће Видов-данъ,
Горка туга срце трза
Гони съ ока благій санъ:
Красный руменъ руйне зоре
Осіява мрачанъ ликъ,
Духъ и срце далек' с' враћа
Одбѣгава людства кликъ.

Крозъ завѣсу садъ прошлости
Умно око пролази,

На косово бойно полѣ
Съ боломъ срца одлази:
Ал' іоштъ сматра у милини
Витезова србски цвѣтъ
Царскомъ круномъ озареный,
Као зоре зракомъ свѣтъ.

О та постой тако сунце
Да с' наслади душа ми
За тренуће, па вѣкъ мора
Горке яде пратити:
Ніє дуго у ведрини
Овай србству блисто данъ,
Црна судба упропасти
Свеколикій войске станъ.

Владаоца србскогъ войска
Одъ сви страна диже гласъ:
Три войводе наша храбра,
Оставише сада насъ!
Црне вражде мртва жертва
Паде Милошъ съ друга два!
Вѣкъ Видовог-дана сунце
Србской земльи мутно ся.

У тамномъ се лугу кріє
Изданца Рода свогъ,

А стопе му клетва прати
И потомства іоштъ поздногъ.
Іоштъ Видовогъ дана сунце
На последньій славе путъ
Прати србства храброгъ Цара
Ал' да рани србску грудь.

При заоду мутнымъ зракомъ
Ой у крви купа се.
Тога дана за вѣкове
Србска срећа сакри се:
Црна завистъ и неслога
Помрачи іой ведаръ зракъ,
Да несине докъ обима
Србска срца злобе мракъ.

Съ дана у данъ крозъ вѣкове
Умно око пролази,
Одъ Косова све до данасъ
Люте ране налази.
Србска вила по предѣли
Духъ пѣсничкій проводи,
Алъ пѣваню тужна єка
Изобилно находи. —

На Видов-данъ србски с' дуси
Надъ Косово спуштаю,

Вилу коя судбу прати
За потомство пытаю:
Кадъ ћеду се задовольни
У свѣтъ неба враћати,
И опетъ се у милини
У потомство слазити?

1851. печатано у Седмицы.

ЄСЕНЂ ПѢСМЕ.

I.

Тако дакле о єсени
Вѣчъ се лишће незелени,
Место тога садъ се жути
Подъ ногама вѣчъ и шушти.
Првый задай ладны уста твои
Брзо позна земля у промѣни.

Пролѣнога цвѣћа неста
И топлина летня преста,
Место росе мразъ се бели
Место цвѣћа стручакъ свелый.
Суво лишће ветаръ свуда нія
Да изтрупе на землю одбія.

Тица немо горомъ лети
Спрема се вѣчъ да одлети,
И бубица съ лица землѣ
Спремила се да изчезне.
Све то иде изпредъ тебе ладна
Коя скрши цвѣтъ пролѣћа славна!

II.

Вы срећне ласте малене
Кадъ овдѣ цвѣће опадне,
Кадъ овдѣ сунце оладни
И дуне сѣверъ студеный,
Топліе небо тражите
Другоме маю лећате!

Кадъ кодъ насъ зима поплави
Ко море ледомъ по трави,
И шкрипи горомъ дрвеће
Сѣверъ се снегомъ залеће,
Вама се поля зелене
Вы срећне ласте малене!

С' Богомъ вы ласте, о с' Богомъ!
Съ веселымъ вашимъ цвркутомъ.
Лећайте одъ насъ садъ тамо
Ал' дођ'те скоро овамо,
Пролеће наше донес'те
И опетъ пѣсмомъ поздравте!!!

Печатано у Седмицы и у Фрушкогорки.

III.

Нема цвећа, све увело,
И све ређе зеленило,
За њимъ пастиръ стадо креће
Ал' да пасе оно неће,
На пландишту своме стадо блеи
Пастирова фрула тужно зуи:

Айде дома стадо моє
Пландованѣ преста твоє,
Разстало се лето съ нама
Пастиръ с' стадомъ сад' ће с' вама
Поля, лузи, брегови, долине,
Што сте фрули одзива давале!

Одсадъ гласе фруле моє
Звижданѣ вѣтра замѣнює,
А пландиште стада цвѣтно
Завеяће небо снежно!
С' Богомъ поля, и с' Богомъ пландиште
Стадо мора ићи на зимниште!!!

IV.

Тако дакле труне сада
Или суво свудъ опада
Са дрвећа весне лишће
И прекрасно нѣно цвѣће.
Време и мразъ ништа непоштеди
Сва природе красота одлети!

Тако време све односи
И насъ люде с' землѣ носи,
Ал' ми за тимъ жао ніє
Вѣчъ Призренска слава гди є?
Судба лютомъ стужомъ уби намъ є
А пролећомъ іоштъ неће да сяє.

1851.

ВЛАДИЦЫ НЕЋОШУ.

Са крстомъ, мачемъ, и скиптромъ Пѣсниче
Изъ тврды стѣна горскіехъ юнака
Нема те више! Ко да незаплаче?
Та свак' ће свакій коме ніе мрзка
Немарность за Родъ срце оледила.

Комъ се годъ срце топи у желяма
А душа тежи за славомъ народньомъ,
Плакат' ће плакат' што мину зарана
У найславніемъ полету душевномъ
Свѣтлећи србству стазу кньижевности.

Твой духъ изведе умно Гори сунце
Да се у сунцу слободе огледа
Као у чистомъ небу зоре лице,
А свѣтъ обоє съ милиномъ погледа
И душомъ хита данакъ да обгрли.

Ал' кадъ се сунце къ заоду вѣчъ кланя
Последньимъ зракомъ свѣтъ тихо обастре,
У срцу чувство какво л' се появля
Кадъ око съ ньиме на свѣтъ се обазре?
Ахъ како троне праштаюћа луча!

Када се духъ врати са высина
Смртноме тѣлу, и съ ньиме премине
Каквоѧ' насъ чувство тада обузима?
Сматрамо врстне остатке книжевне
Неће се знамо ньиме умножити!

Надъ гробомъ текъ се подижеду чувства
Губитакъ учи цѣнити Пѣсника.
Ты, ты с' быо звієзда книжевства
Србскогъ іоштъ тамногъ, рука слабачка
Сплеће ти вѣнацъ, больи ће ти больи!!!

1851. печатано у Седмицы.

ОВОГОДИШНЂМЪ ПРОЛЕЋУ.

О пролеће мило
Зашто си се смрзло,
Камо твоє цвеће
Кам' да листа веће
Ту гранчица свака?

О пролеће славно
Што си тако ладно?
Кам' ти сунца зрацы?
Већъ зимни облацы
Витлаю се свуда!

Пролеће весело
Што си тако немо,
Камо да долећу
Пѣваюћ' пролећу
Тице са сви страна?

Камо ясна фрула
Што се досад' чула
Уз' стадо пастира?
А садъ тѣтаръ свира
По гори, по дольи!

Пролеће, пролеће
Што те висе свеће
Одъ мраза одъ леда
Свуда кудъ погледа
Тебе тражеѣ' око?

Ой сунашце мило
Зашто си намъ скрило
Твоє миле зраке
За зимнѣ облаке
Сада у невреме?

Єр' жао и теби
Што у гробу лежи
Нѣгошъ пѣсникъ славный
Па неможʼшʼ зракъ сяйный
Да му на гробъ спустишъ?

1852.

ПѢСМА.

(По словачкомъ.)

Соко тица Дунавъ прелетила
А за драгимъ дѣва заплакала.
Драгій іой се на сузе одзыва:
Плачи драга, ты неплачешъ сама
Тамо плаче Родъ и домовина.
Твоя суза моє срце тишти
Кадъ Родъ плаче моя душа пишти.
Твоя суза црной земльи каплѣ
Суза Рода самомъ Богу ваплѣ.
Плачи драга ты си саморана
Погле и Родъ пріятеля нема. —
Тужи драга вѣчъ три ево има
Пуна лѣта нашегъ милованя.
А Родъ милый любимъ одъ колевке
То одъ моє я научи майке,
Одъ бабайка саблю припасати
И оваку пѣсму попѣвати:
Лепо-й Любу предъ олтаръ водити
Ал' є лепше за Родъ се борити;

Съ Любомъ животъ текъ до смрти трае
Бойна слава вѣковѣчно сяе;
Неприличи юнаку невѣста
Безъ зеленогъ одъ слободе венца.

1852.

ПѢСМА.

Дѣва зеленъ шимширъ брала
Шимширъ пытала:
„А што си ты шимширъ цвѣће
Увѣкъ зелено,
Кадъ свакій путъ небере те
Срце єднако?
Гдѣ девойке данасъ злате
Твоє листиће,
Стара майка милу снау
Сутра грлиће;
А кадъ сея драгогъ брата
На бой оправля,
За калпакъ му шимширграну
Плачућ' задѣва;
Єръ ко грана одъ шимшира
Што се одкида,
Тако драгій братацъ србски
Одъ свога Рода. —"

1852.

МОМЪ РОДУ.

За име єзыкъ заръ є вѣчна борба
Теби мой славный Народе, суђена?
Юче є текъ престала звека
Мачева бойны за име твоє,

А данасъ новъ ти ратъ се обявлює
(Истина правда кои ће рѣшити)
Одкудъ є єдномъ поздравлѣ братско
Славенска вила теби носила.

А ты му србско срце отварао
Да дублѣ данасъ осетишъ ударацъ
Одъ братске руке, коя ти гробъ
Безстидно копа; имену твоме.

Вара се грдно. Ту ће саранити
За навѣкъ вѣру на любавь братинску,
А за име твоє вѣкови
И славна дѣла свѣдоче свѣту.

*

Ако те браћа-дроньцы одѣваю,
Л комадъ землѣ просячки ти дѣле,
Кадаръ си быо одѣнут' се златомъ,
Епоху себи створит' Не́манића.

И изъ темеля уздрмати луну
Съ народомъ зборит' научит' Мађаре; —
Па слава већа нег' „седамъ Бановахъ"
А кланят' Мађару, док' с' нетрже Србъ.

Поштенѣ веће него мѣ' дроньцыма
И сужнимъ робов'ма тражити браћу,
Трубити любави кадъ труби
Ужасна рата труба, нужда прети.

Кратка є была браћо ваша любавь,
Ал' срећно време и вама и нама. —
Вай! што га крв-рѣка прогута
А сунце мира заваду донесе!

1852.

СВЕ ПРОЂЕ.

(Нешто по Хердеру.)

Негнѣви се што пролети
Дивно ято соколова,
А око се ненасити
Гледеħ' шарна крила њина,
Знай да тако хита све
Собомъ носи наше дне.

Као горомъ гласъ славуя
Вѣтаръ хитри што развеє,
Тако свака радость овдѣ
Буде, ал' є брзо ніє,
Све што вече односи
Сутра ютро неноси.

У небесномъ строю нагло
Весна, зора изчезне
Полѣмъ шарно цвѣће росно
Брзо свене, опадне!
Єсень за часъ сметне ахъ
Весне миле листакъ свакъ.

И младости цвѣтне руже
Што имаю златне дне
Кадъ насъ лепи снови круже
О да вѣчно остане!
Ал' с' летеће сенке то
Летеће є благо то!

Што чаробно духъ занима
Самы муза свѣтлый хоръ,
И умилный изгледъ свѣта
Што младости мами взоръ,
Ахъ на жића скоро стази
То волшебство пролази!

Све живота време носи
И у вѣчность одвлачи,
А човека саморана
Ближе гробу довлачи,
После каплѣ радости
Алъ у мору горкости.

Изъ извора душе своє
Пѣвацъ кити пѣсмомъ свѣтъ,
А свѣтъ прима єдну, другу,
Ко съ бокора руже цвѣтъ,
А непоня да й то цвѣће
Комъ с' невраћа пролеће. —

Већъ весело узхићено
Стане листке примати,
А непоня да то пѣвацъ
Зачне животъ кидати;
Ено с' црни бокоръ младъ
Ен' у гробу Нѣгошъ Рад!

И мени ће проћи дани
У поднеб'ю овоме,
У прошлости быти дальни,
Я у краю другоме,
Сећати се неба тогъ
Изъ свегъ срца србскогъ могъ!

У Београду на Аранђелов-данъ 1852.

ОПРОШТАЙ

15 НОВЕМБРА 1852.

Зора свиће ето дана
Садъ ћемо се разстати
Земльо мои прадѣдова
Земльо пуна спомена!
Гдѣ с' Душановъ барякъ віо
Са страотомъ душман'ма,
А Србъ подъ ньимъ весо быо
И славіо Бога свогъ.
Гдѣ се пѣсма Кралѣвића
Крозъ лугове орила,
Снажна рука Обилића
Цар' Мурата заклала.
И Косово, кою ранну
Майка чеду предає,
Да на землю како ступи
Гдѣ га тишти познає.
Од'кле деспотъ с' Богомъ рече
Отечеству рођеномъ,
Да с' са србскимъ врагомъ біє
У саюзу съ туђиномъ. —
За ньимъ мрачни осталисте

Вы премили брегови,
А садъ златне будућности
Дижете се холмови.
Ты развіяшъ опетъ крила
Земльо пуна спомена,
А юнака опетъ новы
Блистаю се имена:
Кнезъ Алекса и Бирчанинъ,
Айдукъ Велько, Чарапићъ;
Мишаръ, Дублѣ и Морава —
Тешанъ, Чупићъ, Алексићъ;
Ђорђе Милошъ кои твое
Уздрмаше синцире,
На небу се новомъ твоме
Као звѣзде блистаю;
Преоднице твога сунца
Што т' разтопи окове,
И просвѣте любкимъ зракомъ
Огрева ти сынове!
О дижи се и напредуй
Земльо пуна спомена,
У дизаню новомъ твоме
Стара тражи времена! —
Ето сунце вѣчъ огрева
Твое златне вр'ове,
Кои ћеду сутра мени
У дальини да с' плаве;

А овде ми често погледъ
Чуднымъ чаромъ мамили,
И у лепшой будућности
Са духомъ се сретали. —
Садъ с' сузама с' Богомъ! с' Богомъ!
Земльо мени милена,
Дѣца твоя у слободи
Од'садъ до вѣкъ пѣвала!!!

У ЄДНОМЪ ВЕНЦУ ОДЪ ЛЮБИЧИЦЕ
СВОЈОЙ ПРІЯТЕЛЬИЦЫ МИНКИ.

Као венацъ одъ роснога цвећа
Твоя некъ є у животу срећа.
Као што те мило любичица
Зауставля кодъ свои чбуница,
Тако име сниже ти врстица.

1853.

МОЛИТВА.

О Ты Боже безконачный
Призри на ме са высина!
Твоя милость прама людій
Єсте увѣкъ неизмѣрна.

Когъ уцвѣли земля ова
Ты га Творче тѣшишъ небомъ,
Выше бѣда земногъ быћа
Душу дижешъ томъ утѣхомъ.

Моя с' душа къ Теби диже
Очи траже небо твоє,
А на ову бѣдну землю
Само каплю сузе моє.

Овдѣ свако добро дѣло
Текъ сретаю бѣде само,
С' тога свака лепа душа
Рано тежи къ Теби тамо.

Я се Теби молимъ Творче
За овай свѣтъ то єдино,

Докле живимъ да поживимъ
  Теби само я угодно.

Да я могу у невольи
  Твоє име свагда звати,
И овако у молитви
  Своме срцу олакшати.

1853.

ЮТРО.

Красно є ютро
У Фрушкой-Гори,
Кад' с' иза брега
Сунце помоли.

Высоки брези
Румене с' красно,
Крозъ гранѣ сунце
Блиста се ясно.

Ютреня роса
На цвѣћу шарномъ,
Ко бисеръ трепти
Предъ сунца зракомъ.

Свудъ пробуђене
По гори тице,
Пѣваю сунцу
Своє пѣсмице.

А стадо блеи
Доломъ ил' брегомъ,

Узъ нѣга пастиръ
  Са фруле єкомъ.

Зелено полѣ
  Оживи свѣтомъ,
И разлеже се
  Любко са пѣсмомъ.

Кићене неве
  Ил' младе моме,
Те ручконоше
  Ратару своме.

Дай с' и ты чути
  У томъ жубору
Гдѣ све и дрва
  У славу ромору

Великомъ Богу,
  О лиро моя!
Богу у славу
  И пѣсма ова.

1853.

ПѢСМЕ УДАЛѢНОГЪ. *)

I.

Туђе землѣ я пролазимъ
Но залудъ є савъ мой трудъ;
Съ тугомъ далѣ све полазимъ
Коя ми є вѣрный другъ.
Мой уздисай горкій ахъ!
Ово ахъ!
Нека чує Србинъ свакъ.

Сузнымъ окомъ кудъ погледимъ
Све є мени пустиня,
Милу землю єръ невидимъ
Што є раю подобна.
Срце моє пыта гди?
Увѣкъ гди?
Мила земльо гди си ты?

Далеко є она сада
Я овд' туђинъ Боже мой!

*) Ове су пѣсме сложене по тугованю изъ писама брата удалѣногъ.

Домовино моя драга
Знаш' ли гдѣ є сынъ садъ твой?
Плачуѣ' у туѣъ оде край
У туѣъ край
Домовино моя вай.

Ой таласи кои съ вама
Томъ предѣлу одплови
Тай неками са сузама
Домовину поздрави.
Некъ однесе браћи єкъ,
Овай єкъ:
Да мой вене младый вѣкъ!

II.

На далекомъ югу
Брегови се дижу,
У китнястый вѣнацъ
Чаровито нижу.

Брегови су они
Могъ домаћегъ края,
Ой брегови златни
Мога негда рая.

Рай и срце моє
Остало є тамо,
А странацъ є бѣданъ
Дошао овамо,

Са грудима пунимъ
Чезнуће болѣ,
Са жельомъ вратит'се
У домаће полѣ.

Ова ми є желя
Свакимъ даномъ већа,

Да ме ахъ ненађе
У ньой смртна свећа,

Єръ є свакій странацъ
У свѣту жалостанъ,
А ванъ дома свога
Текъ мртавъ несрећанъ. —

III.

ПОЗДРАВЪ.

Зелени се гора у край мора
По гори є путникъ ловъ ловіо,
Ловъ ловіо и Бога моліо:
Дай ми Боже данасъ на уранку
Да уловимъ сивога сокола,
Лепо бы га окитіо тужанъ
Не бисеромъ вѣчъ моимъ сузама,
И посло га югу далекоме
Да однесе одъ срца поздравлѣ,
Земльи оной гдѣ самь се родіо
Роду драгомъ одъ когъ самь с' одбіо
И по туђемъ заишао свѣту.
И да види измеђъ кршны гора
Бѣли ли се домъ мога детинства,
Имал' кога изпредъ дома мога,
Гледа-л' когодъ за пловећимъ сунцемъ,
И помышля-л' на коіой самь страни? —

Іоштъ да каже домовини майки
Да се путникъ уморіо люто,
Те бы желянъ починуо тужанъ
Гдѣ у ладу Єловогъ дрвећа
На нѣдрима домовине драге.

IV.

Іоштъ єданпутъ ахъ да ми є
Да миленый край угледимъ,
И єданпутъ іоште само
Да на мою землю ступимъ.

Што годъ моимъ я называмъ
Остало є мени тамо,
А я самцатъ у туђини
Гдѣгодъ дођемъ пытамъ: камо?

Све што очи моє виде
Одговара на то мени:
Гдѣ ты ниси тамо тамо,
Ты си овдѣ у туђини.

У туђини! како л' слађе
Звони ріечь: у дому самь,
А како се съ боломъ вели:
Одъ могъ дома далеко самь.

Кадъ се коя самномъ лађа
Гдѣ одъ края отискуе,

Тада моє тужно срце
Съ ньомъ бы дому да путує.

Оћел' желъный сванут' данакъ
Да се коя лађа крене,
Съ удалѣнымъ да с' люблѣномъ
Отачбине краю сврне!

V.

В' чужиноньцѣ загибаю
Марно жиће иде,
За родинов' поглядаю
Ахъ дежь она де?

Новини.

Изъ пріятнолѣпогъ поля
Домъ отчинства гдѣ є драгъ
Срце тамо оставлѣно
Съ боломъ с' на туђъ стає прагъ.

Поднебіє туђе само
Мутанъ странцу ведри взоръ,
Кадъ му чезню нада блажи
Домовину видит' скор'.

Умомъ брзо пролазећи
Дане, лѣта, брегъ и до!
Па у драгой домовини
Дає Богъ животъ быће то.

Ал' крозъ судбе мутный облакъ
Кадъ недопре око тамъ,
У чезнѣню и у туги
Данъ протиче, свлада санъ.

С' дана у данъ с' нови яди
Нађе странца сунца зракъ;
Странацъ свуда, а све далѣ
Коима є міо драгъ.

У растанку и дальини
Рани срце любавь ахъ!
У спомену радость стару
Заборавность нема махъ.

Нит' дальина мож' отиснут'
Отачбине драгій ликъ,
Нит' у срцу угушує
Гласъ за родъ свой туђій кликъ.

Тамный западъ што увіяшъ
У одежду ноћи све —
У момъ срцу ка'но зора
Любавь къ Роду свѣтли, гле! —

1853.

СРБІИ.

Одъ земаля славногъ царства
Што пропаде на Косову,
Богомъ прва ты с' позвана
Да развієшъ славу нову.

Горке судбе тамногъ мрака
На твомъ драгомъ небу неста,
Ту потомка Лазаревогъ
Вапіюћа суза преста.

Са слободе дичнымъ вѣнцемъ
Ты си данасъ украшена,
Пак' си лепа ко невѣста
Предъ олтаромъ усрећена. —

На глави ти круна трепти
Увієна славе вѣнцемъ,
Єрбо си є предобила
Твоіомъ снагомъ и десницомъ.

Свакій каменъ єсте име
Кога сына срца твога,

Што с' боріо за слободу
Отечества милогъ свога.

А с' тога си свуда дична
Земльо драга Србу свакомъ!
И гдѣ Србинъ іоште страда
Онъ се съ твоіомъ тѣши славомъ. —

Надъ слободне горе твоє
И просвѣте сунце стигло,
Младо стабло прамъ нѣга є
Повысоко граде дигло.

Готовъ свакій и умрети
По примѣру оца свога,
У свакомъ се подмладіо
Србинъ вѣка Ђорђевога. —

Будуѣности лепа зора
Можел' быти да то ніє?
Єсть. А Бож'є благо око
Некъ надъ тобомъ майко бдіє!!

На Св. Первозваногъ Андрію 1854. Печатано у Шумадинки.

---

*

ГЛАСИ ОДЪ ЮГА

ГОРИ-ЦРНОЙ.

Горо-Црна майко одъ юнака
Да лієпа што дочека данка,
Да оправишъ твоє соколове
Твоме сыну, Князу у сватове,
По ђевойку одъ племена твога!

Іоштъ одъ сына Црноєвићъ кнеза
За ту радость твоє срце незна:
Све си у бой дѣцу оправляла
И ратны се звуцы разлегала
За слободу поноситу твою.

А садъ ютра румене се зрацы.
На веселѣ вію се баряцы,
И мећаю пушке на све стране,
Све устало на ноге лагане
На веселѣ своме миломъ Князу.

Благо теби майко одъ юнака
Рад' ліепа што дочека данка,
Да подъ круномъ твога женишъ сына
А юнака лаворомъ кићена
Изъ бореня за слободу твою.

Юнакъ дичанъ са своимъ Народомъ
Прославлѣнымъ подъ бойномъ заставомъ
Вѣнацъ метну Србкиньи на главу
Теб' на радость, а себи на славу
А на поносъ Роду васцѣломе;

Єръ када є борити се врѣданъ
За слободу Србинъ башъ до єданъ,
Чудно б' было да онъ кћери нема
Коя єсте тог' престола врѣдна,
Когъ є Србинъ съ крвлю основао! —

Богъ да живи твогъ Княза Данила!
И княгиня Даринка живила!
Богъ нека ихъ съ любави подари
Међусобномъ, и съ народньи дари:
Любавь, вѣрность Поглавару своме.

Твоє сунце све ясніє было,
И надъ тобомъ Бож'є око бдило!
Богъ нека намъ у слави сохрани
Тебе србскій поносъ на той страни
И сынове твоє соколове!!!

На Сретеніє Господнѣ 1855.

ВѢЧНЫЙ СПОМЕНЪ

МАТЕРИ МОІОЙ ЄЛИСАВЕТИ СТОЯДИНОВИЋА УМРЛОЙ НА ЦВѢТНЫЙ ЧЕТВРТАКЪ 1855.

Мати моя! на то сладко име
Данасъ ми се нико неодзыва,
Кудъ годъ ходимъ, нико, нико, нико,
Єръ ми майку немый гробъ покрива!
Гробъ нечує яуканѣ тужно
Али зове да с' надъ ньимъ яуче,
Гробъ нетражи никога одъ свога
Ал' свогъ срце съ яукомъ привуче;
Гробъ непыта тко ти ту почива
Али гласе изъ срца изкида,
Да наричешъ шта си изгубіо
На томъ свѣту да ненаѣешъ нигда.
Майко моя на твомъ гробу ладномъ
Збогъ когъ тамни савъ свѣтъ предамноме
Срце пишти, горке сузе каплю,
Што т' изгуби я на свѣту томе
Ону нѣжну, ону добру Майку,
Мудрогъ брижногъ оногъ наставника,

Узъ оца намъ труде и старанѣ
Да ти деца буду Роду дика. —
Ону Майку коя є знала дивно
Како треба Србчадь одранити; —
Ону Майку коя є умела
Сву врлйну наука цѣнити.
Мати моя, сви сынови твои
Изъ тогъ свѣтлогъ храма изилазе,
Врстной Майцы рано преминувшой
Съ горкомъ тугомъ гробъ ће да полазе,
На комъ єдногъ данасъ сузе каплю,
А двоица у далекомъ свѣту:
У Будиму, Америки дальной
Миле Майке смрть ће чути клету.
Мени съ тобомъ моя сладка Майко
Шта є съ овогъ изчезнуло сунца,
Шта покрива, шта вѣчно сакрива
Црна ова надъ тобомъ земльица
Самъ Богъ знаде, єрбо сузе ове
Текъ су само премалени знацы,
Горке туге што ми срце пара
Што се твои угасише зрацы!
Мати моя редко бы се пѣсма
Твоє ћерке по србству кадъ чула
Да незнаде ты цѣнити дара —
Да Родъ ниси любила и сама.
Зато съ лиромъ данасъ кукамъ овдѣ

На твомъ гробу покрай свете цркве,
Да ти име изъ гроба изнесемъ
Да га недамъ у обычне мртве —
Успомене да ти с'віємъ вѣнацъ
Єръ самь млогій покрай тебе свила
Роду моме, — садъ предъ Родомъ теби
Као што си врстна заслужила!!!

На ускрсъ 1855.

II.

Мати! Мати! опетъ вичемъ
  Ово сладко име я,
Али Майка ниодкуда
  Недає ми одзыва!

Гдѣ є Майка кадъ нечує
  Тако ясный чеда гласъ?
Яо Майку-й удаліо
  Неизбѣжный смрти часъ!

Неизбѣжный али рано
  Дошао є у нашъ домъ,
Гдѣ є Майка іоштъ требала
  Скоро свакомъ чеду свомъ. —

Нѣжна Мати твоє срце
  Нечувствує ништа садъ,
А край твога гроба оће
  Да т' помори дѣцу ядъ.

Како неће, добра Мати!
Кадъ намъ съ тобомъ оде све,
Па за тобомъ свима жалость
Црнымъ зави младе дне.

Другій данъ ускрса 1855.

НА СМРТЬ
ЄДНОЙ ЛЕПОЙ СЕОСКОЙ ДѢВОЙЦЫ УМРЛОЙ
2. МАРТА 1855.

Твоє се друге купе
Ой лепа дѣво ты,
Рузмаринъ цвѣће сваку
Кити зеленый.

Подъ вѣнцемъ и ты млада
Дочека данасъ све,
Али не као нева
Свате кићене.

А свакій сузе рони
На какавъ идешъ путъ,
Кадъ с' звона гласи рое
И майка біє грудь?

Свенуо то є цвѣтакъ
У Маю вѣка своґъ,

Смрти га ладна рука
  Са свѣта скиде тогъ.

Сузе га свію прате
  Єръ лепа душа бы,
Пакъ се и Богу самомъ
  На небу омили.

ЦРНО ПРОЛЕЋЕ.

Зима прође, съ ведрогъ неба
Благо сунце гріє,
И развія зеленило
Землю да увіє.

Пролеће се любко смеши
На увела поља,
Новый листакъ одъ подашногъ
Прима брегъ и доля.

Све што люга зима стлачи
Іоштъ лепше повраћа;
Ал' се мени своимъ лепотомъ
У црно обраћа:

Оно нађе место єдно
Когъ небыя пріє,
А на коме моя суза
Жалостна се ліє.

И то место пролеће є
Обвило зеленымъ,
Ал' предъ моимъ мутнымъ окомъ
Прелива се црнымъ.

Майка моя ту почива
Некъ пролеће цвѣта,
Веселога могъ пролећа
Съ овымъ гробомъ неста.

Комъ пролеће разцвѣта се
А онъ бере цвѣће,
У китнястый вѣнацъ віє
Ал' - да на гробъ меће

Пролеће є томе црно
Црни су му дани,
Єръ свудъ му є предъ очима
Онай брежчићъ тамный.

На ружичало 1855.

ПОСЛЕДНѢ ВРСТЕ.

Некъ сунце сія, некъ цвѣће цвѣта
Сва моя мила некъ краси мѣста,
Али за мене изчезло све є,
Ни нашто душа с' моя несмеє.

Осећаня є усало море
Комъ є срце бродило моє,
А рѣка сада друга се пружа
Изъ коє само извире суза.

У ньой се сунце живота мога
Са свога свода іоште нискога
Огледа мутно, єръ нѣно име
Зове се жалость! Тешко томъ съ ньиме.

Подъ томъ теготомъ мой животъ струку
Скршеномъ личи, а у свомъ кругу
Као да мени овога свѣта
Съ горкошћу судба само долета.

Знамъ одкудъ такве донашашъ гласе, —
Само се срце жалує на се
Што неустегну у себи чувство, —
Али кадъ съ жаромъ обима србство. —

Срећно некъ си ми ты србство навѣкъ!
Ово є свогъ могъ живота одекъ;
Єръ су пѣсама умукли гласи
Како су ми 'вакви настали часи.

Срећа ти была лепа ко ружа,
Па нека судба мен' пеленъ пружа —
Кадъ ће и душа срећна ми быти
Ако ми срећа твоя гробъ кити!

12. Юлія 1855.

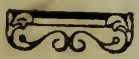

EXPORT - IMPORT BOOKS
880 E. Tecumseh Road
WINDSOR, ONTARIO
CANADA

У ЗЕМУНУ.
КЊИГОПЕЧАТНЯ І. К. СОПРОНА.
—
1855.

PG
1418
S85A17
1855
knj.2

Stojadinović, Milica-Srpkinja
Pesme

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 13 02 16 001 3